

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

Haziran 2025 • No: 206

Kurtuluş Elllerimizde Örgütlü Gücümüzde!

@u_i_d_e_r

/uidderorg

/uid_der

f/uidder.org

www.uidder.org

Kurtuluş Elllerimizde, Örgütlü Gücümüzde!

Sıcakların bastırıldığı ama henüz çok bunalıcı olmadığı Haziran günlerindeyiz. Ama soluduğumuz toplumsal atmosfer son derece bunalıcı, boğucu. Üstelik bu boğucu, zehirli atmosfer kesifleşmeye devam ediyor. **Türkiye’de ve dünyada şahit olduğumuz ekonomik ve siyasi gelişmeler, biz işçi ve emekçiler için yaşamın daha da zorlaşacağını ortaya koyuyor.**

Türkiye’den başlayalım: Net asgari ücret 22 bin lira civarındayken açlık sınırı 25 bin lirayı aştı. Yoksulluk sınırı 82 bin liraya dayandı. Fakat siyasi iktidar, Temmuz ayında asgari ücrete zam yapıp yapılmayacağı konusuna değinme zahmetinde bile bulunmuyor. İşçilerin, sendikaların bu konudaki taleplerini duymazlıktan geliyor. On milyonlarca insanın yaşadığı zorluklar, sorunları, talepleri iktidarın zerre kadar umurunda değil. Ekonominin başında bulunan Mehmet Şimşek, daha önce asgari ücrete yapılan zammın enflasyonu tetiklediği yalanını tekrar edip duruyordu. Bugün de televizyon programlarında, “rahatlıkla şunu söyleyebilirim” diyerek gerçekten de büyük bir rahatlık ve pervasızlıkla şu yalanları sıralıyor: Ekonomi programı iyi gidiyor. Perakendeciler etiketleri artık üç ayda bir değiştiriyorlar. Vatandaşımızın alım gücü artacak. Elde ettiği kazancın bir anlamı olacak. Refah artışı daha iyi hissedilecek. Fiyatlar çok yavaş artacak. Enflasyon giderek düşecek, gelecek sene 10’lu rakam olacak, bir sonraki sene tek haneli rakam olacak... Bakanın kendisi de dâhil olmak üzere bu sözlere inanan var mı, bilinmez. Fakat **iktidar sahiplerinin yalanları ekonomideki gidişatla sınırlı değil.**

ABD ve İsrail Ortadoğu’yu kendi çıkarları temelinde şekillendirmek üzere korkunç bir savaş yürütüyor, bu emperyalist savaş yeni halkalarla büyümeye devam ediyor. Erdoğan kimsenin Türkiye’ye efelenmemesi için Türkiye’nin güçlü olması gerektiğinden bahsediyor. “Bunun şartı siyasi istikrar, ekonomimizi güçlü tutmak, sosyal barışı tahkim etmek, diplomatik ilişkilerimizi geliştirmekten geçiyor” diyor. Oysa bugün ülkede derin siyasi, ekonomik ve toplumsal krizlerle karşı karşıyayız. Çünkü iktidar sahiplerinin siyasi istikrardan anladığı tüm yetkilerin kendi ellerinde toplanmasıdır, her ne pahasına olursa olsun iktidarlarının devam etmesidir. Ekonominin güçlü olmasından anladıkları, işçi ve emek-

çilerin açlığı pahasına ülkenin tüm kaynaklarının kendilerine, sermaye sınıfına, bombalara, tanklara, İHA’lara, SİHA’lara akıtılmasıdır. Sosyal barıştan anladıkları, işçi ve emekçilerin birlik ve dayanışmasının ezilmesi, birbirine düşürülüp kutuplaştırılması, toplumdan en küçük bir muhalif ses yükselmemesi, en küçük bir tepkinin açığa çıkmamasıdır. Kuşkusuz **böyle bir iktidarın olduğu bir ülkede işçi ve emekçilerin nefes alması, gün yüzü görmesi mümkün değildir.** Nitekim eğitim sisteminden adalet sistemine, ne yana baksak her şeyin çivisinin çıktığını, bunun faturasının ise işçi ve emekçilere kesildiğini görüyoruz.

ABD-İsrail ikilisinin Gazze ve Lübnan’dan sonra İran’ı hedef alması karşısında Erdoğan, “Zulümle abad olunmaz. Zulmün sonu derin bir pişmanlıktır” diyor. Peki, bu iktidar neyle abad olmaya çalışıyor? İşçi ve emekçileri, emeklileri derin bir yoksulluğa sürüklemek, yok saymak, gençlerin gelecek ümidini elinden almak zulüm değilse nedir? Ülkenin hali karşısında eleştirisini, tepkisini ortaya koymak isteyen, gazeteciyi, halkın seçtiği muhalif politikacıyı cezaevlerine kapatmak zulüm değil midir? Muhaliflere yer açmak için kadın katillerini, uyuşturucu çetelerinin liderlerini, hırsızları serbest bırakmak zulüm değil midir? İşçinin grevini yasaklamak, direnişine saldırmak, Kürt halkının taleplerine kulak tıkamak, Suriye’de, Irak’ta, Libya’da savaşa dâhil olarak emekçilerin acılarını arttırmak, Gazze’yi yıkan İsrail’le ticareti sürdürmek zulüm değil midir? Bu liste böyle uzayıp gidiyor ve bu nedenle toplumda iktidara karşı tepki büyüyor. Fakat iktidar kendi-

sine yönelen her tepkiyi en sert biçimde bastırmaya, ezmeye çalışıyor. Türkiye’nin karşı karşıya olduğu tehlikelerden, dış mihraklardan, beka sorunundan bahsederek yaptığı her şeye sessizce boyun eğmemizi istiyor.

Gelgelelim Türkiye, özgünlüklerine rağmen bir istisna değildir. Kapitalizmin içinde bulunduğumuz tarihsel tıkanıklık ve çürüme çağı tam da böyle iktidarların dönemidir. **Bugünün Trump, Putin, Netanyahu, Milei gibi faşist, zorba liderlerine bakalım. Elon Musklerden Mehmet Cengizlere dünyayı oyun alanları, babalarının çiftliği olarak gören sermaye sahiplerine bakalım. Çok açık ki bugün dünyayı adeta bir zenginler kulübü yönetiyor.**

Türkiye, özgünlüklerine rağmen bir istisna değildir. Kapitalizmin içinde bulunduğumuz tarihsel tıkanıklık ve çürüme çağı tam da böyle iktidarların dönemidir. Bugünün Trump, Putin, Netanyahu, Milei gibi faşist, zorba liderlerine bakalım. Elon Musklerden Mehmet Cengizlere dünyayı oyun alanları, babalarının çiftliği olarak gören sermaye sahiplerine bakalım. Çok açık ki bugün dünyayı adeta bir zenginler kulübü yönetiyor.

yönetiyor. Tüm zenginliği, tüm gücü elinde toplayan bir avuç insan, geri kalan milyarların kaderine karar veriyor. Tarihsel tıkanıklık ve çürüme çağındaki kapitalizm kendi suretinde liderler, kendi suretinde iktidarlar, kendi suretinde bir dünya yaratıyor. Peki, dünyanın bu hali bize ne anlatır, insanlık için bir çıkış olmadığını mı? Hayır, tam tersine! İnsanlığın kapitalizmden kurtulması mümkündür, hatta artık bir zorunluluktur.

Biliyoruz ki **tarih insanların önüne çözebileceği sorunları koyar.** Bugün tarihin önümüze koyduğu sorunun çözümü her zamankinden daha fazla mümkündür. İnsanlık için çıkış yolu, işçi sınıfının uluslararası düzeyde örgütlenmesi, kendisinin sömürülmesi üzerine kurulu bu düzeni yıkması, yeni bir toplumsal düzenin kapılarını açmasıdır. Bilinç ve örgütlülük düzeyinin son derece geri olmasından hareketle işçi sınıfının bu görevini yerine getiremeyeceğini düşünmek büyük bir yanılgıdır. Önemli olan değişime inanmaktır, toplumun bağrında mayalanan değişimin farkında olmaktır. **Önemli olan bu gerçeklerin farkında olan işçilerin ileri**

İnsanlık için çıkış yolu, işçi sınıfının uluslararası düzeyde örgütlenmesi, kendisinin sömürülmesi üzerine kurulu bu düzeni yıkması, yeni bir toplumsal düzenin kapılarını açmasıdır.

çıkması, örgütlenmesi, işçi kardeşlerine kılavuz olması, öncülük etmesidir.

Sınıf bilinci taşıyan, sınıfına güvenen öncü işçiler için umutsuzluğa da karamsarlığa da yer yoktur. Umut veren gerçekleri görmek için bakmamız gereken yer bellidir. Marifet İsrail İran'a saldırdığında bitcoin borsasını merak eden işçiye bakıp moral bozmak değil, sayısı artan grevlere, direnişlere bakarak Türkiye işçi sınıfının mücadeleden geri durmadığını görmektir. Dünyada yüz milyonlarca işçi ve emekçinin kapitalist kötülüğe, sömürüye, emperyalist savaşa tepkisini ortaya koyduğunu yok saymamaktır. ABD'de, İngiltere'de sokağa dökülen milyonları görmektir. Toplumsal yaşamda olumlu yönde değişim yaratanların toplumun örgütlü, çalışkan, fedakâr azınlığı olduğunu kavramaktır. Bunun verdiği güvenle doğrudan, haklıdan, eşitlik ve özgürlük mücadelesinden yana tutum alanların safında yer almaktır. **Kurtuluşun ellerimizde, işçi sınıfının örgütlü gücünde olduğu bilinciyle hedefe doğru yürümeye devam etmektir.** ■

“Ekonomi Tıkırında” Masallarına Devam!

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, geçtiğimiz günlerde Men kötüsünü geride bıraktığımızı söyledi ve “2026 yılı, refahın daha çok hissedildiği, fırsatların genişlediği ve ekonomik güvenin pekiştiği bir yıl olacak” dedi. Yıllardır iktidar sözcülerinden benzer sözler duyuyoruz. Mesela Erdoğan ekonomik krizle boğuştuğumuz 2019’un Temmuz ayında yaptığı bir konuşmada “Önümüzde 4 yıllık kesintisiz icraat dönemi var. En zor kısmı geride bıraktık” demişti. O sırada dolar 5,7 lira, çeyrek altın 430 liraydı. Geniş tanımlı işsizlik oranı yaklaşık yüzde 21’di. Ama Erdoğan’ın dediği olmadı, biz emekçiler için her gelen yıl öncekini aratır oldu. **Bugün Merkez Bankasının tüm müdahalelerine rağmen dolar 39 lirayı aştı, çeyrek altın 7 bin liraya dayandı. Geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 32’nin üzerinde. Enflasyon ise malum...** Diğer yandan bu verilerden habersiz bir işçiye, emekliye veya çiftçiye yoldan çevirip sorsak zaten durumunun her geçen yıl kötüleştiğini söyleyecektir.

Türkiye de dâhil dünya genelinde derin bir ekonomik kriz yaşanıyor. Ancak Türkiye’de diğer ülkelerden farklı olarak iktidarın ekonomi politikaları krizi daha da derinleştiriyor, sorunları büyütüyor. İlk zamanlar “kriz yok” diyen iktidar sahipleri daha sonra “az kaldı, dışınızı sıkın, düzelecek” demeye başladılar. Sıklıkla “ekonomi tıkırında” nakaratına sarıldılar. Bugün de Mehmet Şimşek’in ekonomi programının işe yaradığını, hızla düzlüğe çıkacağımızı söylüyorlar. Bu koroya medya da ekleniyor ve pek çok işçi kardeşimiz bu yalanlara inanabiliyor. Mesela kafelerin, alışveriş merkezlerinin, tatil yerlerinin dolu olmasına bakarak “baksana her yer dolu, ne krizi” diyebiliyor. **Oysa ne kalabalık kafeler ekonomik kriz olmadığı anlamına gelir ne de toplumun bütün kesimleri krizi aynı ölçüde hisseder.** Krizin faturasının kime çıkacağı kimin ne kadar örgütlü olduğuna bağlıdır. İşçi sınıfının sermayenin saldırılarına karşı durabilecek güçte olup olmadığına bağlıdır.

Türkiye’de işçi sınıfının örgütlülüğü çok zayıf ve bu nedenle fatura işçi ve emekçilere kesiliyor. İşten çıkarıyoruz, ücretlerimiz düşüyor, sendikalaşmamız ve grev

hakkımız engelleniyor, ev kirasından gıdaya her şey pahalalanıyor, ödediğimiz vergiler arttırılıyor. Buna karşılık devlet bütçesinden eğitim, sağlık gibi en temel kamusal hizmetlere ayrılan pay azalıyor. Bu yılın Nisan ayında bütçeden yapılan her 100 liralık harcamanın 23 lirası faiz ödemelerine gitmiş. Faiz ödemelerinin bütçe gelirleri içindeki payı ise yüzde 27’den fazla. Yani bizden vergi adı altında alınan her 100 liranın 27 lirası faiz ödemelerinde kullanılmış. Faiz ödemelerinin yüzde 75’ini ise devlet iç borçlanma senetleri oluşturuyor. İşçiye “sıkın dışınızı” diyerek “eli sıkı” davranan iktidar, sermaye sınıfının aç gözüne doymak için, kendi lüksü için bütçeyi har vurup harman savurmuş, para yetmeyince borç para almış, şimdi bunun faizini ödüyor. Bunun da bedelini daha çok vergi olarak, kamusal hizmetlerden kısararak, emekli maaşlarını düşürerek bize ödetiyor!

Gelelim sermaye sınıfının ekonomik krizden ne kadar etkilendiğine... 1970’lerde sahnelenen bir tiyatro oyunu için yazılmış bir şarkının sözleri şöyleydi: Ekonomi tıkırında / Kriz var kriz var / Bunalım var / Kriz bunalım derken / Bilançoya bir baktık / Bu yıl iki misli kâr / Hayret şu işe bak sen / Nerden geldi bu kârlar / Kime gitti bu kârlar... İşte bu şarkıda söylendiği gibi kriz dönemlerinde emekçiler yoksullaşırken bazı sermaye kesimleri krizi fırsata dönüştürerek kârını büyütür. Bugün de olan budur. Patronlar devletten teşvikler alıyorlar, vergi indirimlerinden yararlanıyorlar, işçileri işsizlikle tehdit edip düşük ücret dayatıyorlar, sendikalaşan işçileri işten atıyorlar. Buna karşılık hiçbir engelle karşılaşmıyorlar; tersine polisiyle jandarmasıyla valisiyle tüm devlet kurumları onları koruyup kollarken hakkını arayan işçileri cezalandırıyor.

O halde sorulması gereken soru şu: **“Seneye refaha kavuşacağız” ya da “her yer dolu, ne krizi” yalanlarına kanıp krizin faturasını ödemeye devam mı edeceğiz? Yoksa kaldırıp başlarımızı sefalet dayatmasına karşı mücadele mi edeceğiz?** Bu soruya en güzel yanıtı tüm engellemelere, karalamalara, yalanlara rağmen greve çıkan işçiler, alanları dolduran emekliler, traktörleriyle yolu kapatan çiftçiler, ayağa kalkan gençler veriyor. ■

Sınavlar, Gelecek Kaygısı... Çözüm Nerede?

■ İstanbul/Pendik'ten bir işçi

Bu yıl 1 milyondan fazla öğrenci LGS sınavına, 2,5 milyon öğrenci YKS sınavına girmek için başvuru yaptı. Her yıl milyonlarca çocuk ve genç, aileleriyle birlikte sınav stresiyle baş etmeye çalışıyor. Çocuklarının geleceğine yönelik kaygı duyan aileler, olanaklarını zorlayarak çocuklarını dershanelere, kurslara, özel üniversitelere göndermeye çalışıyorlar. Ücretlerin düştüğü, hayat pahalılığının arttığı koşullarda bu olanakları çocuklarına sağlayabilen işçi ailelerinin sayısı ise giderek düşüyor. Kızı bu yıl LGS sınavına giren bir emekçi kadın arkadaşımız çocukların sınavdan sınava at yarışı gibi koşuturulmasından, eğitim sisteminin berbat oluşundan yakınıyor. Şöyle diyor: “Biz de anne baba olarak çok yanlış yaptık. Her istediğini yaptık. Sorumluluk vermedik, şımarttık. İlk çocuk diye prenses gibi davrandık, hata ettik. Sınav, ders kaygısı bizi o kadar etkiliyor ki çocuğumuzla sağlıklı iletişim kuramaz olduk.”

Üniversite sınavlarına hazırlanırken aynı zamanda çalışmak zorunda olan bir genç kardeşimiz ise şunları

söylüyor: “Gençler olarak, hangi alanda iş bulma olasılığım daha yüksek düşüncesiyle, hiç de ilgi duymadığımız, hatta sevmediğimiz bölümleri okumak zorunda kalıyoruz. Sürekli bir gelecek kaygısı, okuduğumuz her kitapta, çözdüğümüz her soruda, acaba yeterli olacak mı düşüncesi... Sadece bunlar da değil, ekonomik sorunlar, kitapların ve dershanelerin fiyatları, sınavlara hazırlanırken çalışmak zorunda kalmak... Nitelsiz eğitim, güvencesiz gelecek, garantisi olmayan diploma... Bütün bunlar kaygıyı sürekli artırıyor.”

Gençlerin, işçi ailelerinin durumu genel olarak böyle... Ama kapitalist sistemde, hele ki Türkiye'deki gibi baskıcı bir rejimin iktidarda olduğu bir ülkede yalnızca endişe duymanın hiçbir şeyi değiştirmeyeceğinin farkına varanların sayısı da giderek artıyor. ÜİD-DER'le tanışan işçi aileleri, ÜİD-DER'li olan gençlerimiz tek tek bireyler olarak savaşmak yerine ancak kolektif bir mücadeleyle değişim yaratılabileceğinin farkına varıyor. Çocuklarının geleceğinden endişe duyan aileler, öncelikli olanın çocuklarının sorumluluk sahibi,

sınıf bilinci kazanmış bireyler haline gelmesi olduğunu söylüyor. Çünkü ancak o zaman ne iş yaparsa yapsın; ister üretimde çalışan isterse beyaz yakalı bir işçi olsun haklarına sahip çıkan, örgütlenerek çalışma ve yaşam koşullarını değiştirebilecek işçiler olacaklarını biliyorlar. Çağrımız tüm gençlerimize ve işçi ailelerine; geleceğimize sahip çıkmamızın tek bir yolu var. Örgütlenmek, mücadele etmek ve çocuklarımızı da geleceğin mücadelecisi, sınıf bilinçli işçileri olarak yetiştirmek. ■

Bu Pahalılıkta Tatil Yapmak mı?

■ Ankara'dan iş güvenliği uzmanı bir kadın işçi

Artan fiyatlar karşısında alım gücümüz düşmeye devam ediyor. Enflasyonun artış hızının azaldığı söyleniyor ama bu, fiyatların düşmesi anlamına gelmiyor. Yaz meyveleri tezgâhlara çıktı ama kilosu 150-200 liraya varan fiyatlar yüzünden alamıyoruz. Borcu borçla kapatıyor, kredi kartlarına yüklenmek durumunda kalıyoruz. İhtiyaç kredisi kullanımının arttığını, borcunu ödeyemediği için takibe düşenlerin çoğaldığını görüyor, duyuyoruz.

Şimdi bir de yaz gelince, havalar ısınmaya ve hatta bunaltmaya başlayınca aklımız deniz kenarlarına, sahille gidiyor. Koca bir yıl boyunca çalıştık. Doğayla, tarihi güzelliklerle bütünleşmenin; denize, güneşe, kuşların cıvıltısına doymanın hayalini kuruyoruz. Ama barınma, beslenme, ulaşım masraflarına yetişmek mümkün değilken eğlenmek ve dinlenmek için zaman ve bütçeyi nasıl ayıracağız? Tatili uygunla getirmek için kimimiz memleketine gidiyor, kimimiz çadır kampı ya da apart ayarlamaya çalışıyor. Kimimizse aylar öncesinden erken rezervasyonla ucuz bir yer bulmaya çalışıyor. Kimimiz ise hiç gidemiyor. Bir yıl boyunca çalışıyoruz ama bir haftalık tatil bile biz işçiler için lüks!

Aslında tatil yapmak biz işçiler için hep pahalıydı, hep hesap kitap işiydi. Ama son yıllarda hepten lüks haline geldi, ulaşılmaz oldu. Artık yabancı turistler bile lira değer kaybetmesine rağmen Türkiye'deki fiyatlardan, pahalılıktan şikâyet ediyor. İstanbul'da, Antalya'da yemek, konaklama fiyatları İspanya ve İtalya'daki fiyatlara yaklaştı. Böyle olunca Türkiye'de tatil yapmak artık yabancı turistlere bile cazip gelmiyor. Kalitenin düştüğünden, buna karşılık fiyatların arttığından şikâyet ediyorlar. Türkiye yerine Mısır, Yunanistan, Bulgaristan gibi ülkeleri tercih ediyorlar.

Yabancı turistler böyleyken biz Türkiye'deki emekçiler ne yapalım? Bizim başka ülkede tatil seçeneğimiz de yok ki... Bulunduğumuz şehrin bile dışına çıkamaz durumdayız. Ama şikâyet etmek tek başına bir işe yaramıyor. Bir işçi ailesi için tatil yapmak lüks değil, temel ihtiyaç olarak görülmeli. Bunun için ekonomik krizin faturasının üzerimize yıkılmasına karşı mücadele etmeliyiz. Sadece ücretlerimizi arttırmak için mücadele etmemiz yetmez. Gasp edilen demokratik ve ekonomik haklarımızı geri almak için, yeni haklar elde etmek için birlik olmalı, örgütlenmeliyiz. ■

“Kurt Ağladı, Biz de İnandık”

■ İstanbul/Avcılar’dan bir işçi

Yıllar önce çalışıp ayrıldığım işyerinden bir işçi arkadaşım anlattı. Patron ekonomik krizden dolayı iflas ettiğini, işyerini kapatacağını söylemiş işçilere. Sonra patronla birlikte oturup ağlaşmışlar; “ne güzel bir işyerimiz vardı, ne güzel bir aileydik” diye birbirlerine sarılmışlar gözyaşlarıyla. İşçilerden son bir dileği olmuş patronun: “Arkadaşlar kimsenin parası bende kalmaz, ben ne yapıp edip herkesin hakkını vereceğim. Fakat öncelikle, işyerindeki bu makineleri satmalıyım ki sizin tazminatlarınızı verebileyim. Hep beraber makineleri tırlara yükleyelim.” İşçiler de ağlaya ağlaya makineleri tırlara yüklemişler. Patron da “satış” işlemini tamamlamak için tırların arkasından arabasına atlayıp devam etmiş ve arkasında koca bir toz bulutu bırakmış. Fakat gidiş o gidiş! İşçilerin gözyaşları kuruyunca içlerinden kimileri birbirlerine şunu sormuş: “Yahu biz ne yaptık şimdi?” Diğer bir işçi de başına taş düşmüş gibi: “Kurt ağladı, biz de inandık” demiş. Mağduru oynayan kurt patron kayıplara karışınca geriye ne tazminatlar, ne de maaşlar kalmış.

Tüm patronlar, bilinçsiz işçiler karşısında kurt gibidirler ama kuzu postuna bürünmeye çalışırlar. Mağdur rolü oynarlar. Soma’da yaşanan madenci katliamında patron medyaya, “en çok biz mağdur olduk” diyecek kadar arsızlaşabilmişti. Avukatları da faciada ölen madencilerin yakınlarına, yani gerçek mağdurlara “mağdur edebiyatı yapıyorlar” diyebilecek kadar alçaklaşmıştı. Mağduriyet edebiyatı yapanlar sadece patronlarla sınırlı değildir. İktidarın tepesine yerleşenler, tüm gücü elinde toplayanlar bile aynı tutumu gösterebiliyorlar. Onlara sürekli çeşitli vesayet odakları, dış güçler ve lobiler tarafından tuzaklar kurulur! Sürekli önleri kesilmek istenir. En küçük muhalefeti bile zalimce cezalandırdıkları halde her nasılsa yine de mağdur onlardır. Bu tutum “önleri kesilmese acaba daha ne yapacaklardı?” diye düşündürtür. Mesele Trump, geçtiğimiz aylarda dünyanın en zengin ada-

mı olan Elon Musk’a çok haksızlık yapıldığını söylemişti. Musk’ın haksızlığa uğramış hali buysa acaba uğramamış hali nasıl olurdu?

Muktedirlerin refleksleri ve zihinleri hep aynı çalışır. Bizlere saldırırken, bizi kendi çıkarlarına ikna etmeye çalışırlar, mağduru, haklıyı, doğruyu oynarlar. Baktılar ki yine ikna edemiyorlar, o zaman da dişlerini gösteren kurt misali zorbalığa girerler. Asıl mağdur olan işçi sınıfı örgütlenmezse, sahte mağdurlar işçi sınıfını daha fazla sömürmeye devam edecektir. ■

Yaşımız 19...

■ Gebze’den bir gıda işçisi

UİD-DER 19 yaşında. İşçi mahallelerinde, fabrikalarda, okullarda, meydanlarda, grev ve direnişlerde birleşen işçilerin özverisiyle UİD-DER büyüdü, 19 yaşına ulaştı. “19 Yaşım” şiirinde Nazım Hikmet’in dediği gibi: “Benim ilk çocuğum, ilk hocam, ilk yoldaşım

19 yaşım

Sana anam gibi hürmet ediyorum
edeceğim

Senin ilk arşınladığın yoldan gidiyorum
gideceğim”

UİD-DER’in 19 yılda arşınladığı yolda nice işçi örgütlendi. Nice işçinin değişimini, dönüşümünü sağladı. Nice mücadeleye kaldıraç oldu. Deneyim ve tecrübesini genç işçilerle paylaşarak, aktarma kayışı vazifesi gördü.

İşsizliğe Karşı Mücadele Kapitalizme Karşı Mücadeledir!

■ Mersin'den bir emekçi

İktidar, yıllardır Türkiye'yi "şahlandırdığını", ekonomiyi büyüttüğünü anlatıp duruyor. Televizyonlarda bol bol rakam gösteriyor, beton kulelerle övünüyor. Ama sokakta, evde, işyerinde bambaşka bir hayat yaşanıyor. Milyonlarca genç ne okulda ne işte. Her sabah umutla uyanan insanlar, akşam yine elleri boş dönüyor evlerine. "Şahlanan" sadece fiyatlar, faturalar, borçlar, işsizlik. Bu koşullar altında çalışan da rahat değil. Güvencesizlik sıradanlaştı. Bugün çalışıyoruz, yarın kapının önüne konulabiliriz. Kimimiz iş bulamıyor, bulan da geçinemiyor. İktidarın çizdiği pembe tabloyla bizim yaşadıklarımız arasında koca bir uçurum var. Türkiye gerçekten şahlandıysa, bu şahlanış neden bize iş değil, işsizlik getirdi? Bu düzen kime yarıyor? Patronlara. Onların kârı büyürken biz ay sonunu getiremiyoruz.

1970'lerin sonunda Maden-İş dergisinde yayımlanmış bir işçi mektubu... Bir işçi abimiz, berberde rastladığı bu dergiyi karıştırırken mektup köşesini görmüş, dayanamayıp o da yazmış derdini. İşsizliğini, yoksulluğunu, geleceksizliğini anlatmış. "Bu işsizlik nasıl çözülecek?" diye sormuş. Aradan neredeyse 50 yıl geçti ama o sorun çözüldü mü? Hayır! Katlanarak artan işsizlik söz konusu, yani milyonlarca işsiz! Çünkü kapitalizm yerinde duruyor.

İşçi sınıfı geçmişte haklarını mücadeleyle kazandı. Çalışma saatlerini düşürdü, iş güvencesi hakkı kazandı. Bu sayede işsizlik bir nebze de olsa geriledi. Ama kapitalist düzen işsizler ordusuna muhtaçtır. Her zaman yedekte bekleyen, ucuz ve sessiz bir kitle ister. Bu düzen emeği değersizleştirir, insanı "gerekirse vazgeçilebilir" sayar. İşsiz bırakmak sadece gelirden etmek değil; insanın onuru-

Mücadele alanlarında işçilere cesaret ve güven verdi. Bugün hepimiz ÜİD-DER ile yaşıyoruz ve yaşıyoruz 19...

ÜİD-DER 19 yıl önce çok önemli bir tarihte, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinin yıldönümünde kuruldu. Bu tarihi işçi sınıfının hafızasından silmek için çok uğraştı sermaye sınıfı. Genç işçi kuşakları tarihinden bihaber yetti. Her şeye rağmen işçi sınıfının mücadelesi durdurulamadı; sınıfımız büyüdü, güçlendi. İlk günden bu yana bu gücün farkında olan ÜİD-DER sabırla, sınıf içinde dayanışmayı inşa etmeye girişti. Gençler, kadın ve erkek işçiler nice eylemde, etkinlikte, örgütlenmede görev ve sorumluluk aldı. Bu çalışmalar takdir gördü, beğenildi, paylaşıldı.

Biz tarihimize, mücadelelerimize ve umudun taşıyıcısı ÜİD-DER ile gurur duyuyoruz. Biliyoruz ki sermaye

OKUR MEKTUPLARI

Derginizi bir berber arkadaştan buldum. Yanıma almadım, sade adresinizi da okusun dedim.

SELİM CANSIN (Sivas)

Ben daha önce çimento işçisi olarak iki yıl çalıştım. Şimdi askerden döndüm döneli iş bulamıyorum. Anne eline bakmak ağır geliyor bana. Zaten günde beş kâğıt lira alıyorum. Şunun bunun işine koşturuluyorum. Bulursam ucuza ve veresiye sebze alıyorum, ötede yirmi, otuz kuruş kârla satayım diyorum. Akşam elimde olan yedi lirayı geçmiyor. Anam «iş dut» deyip duruyor. İş yok... İş bulan çok güç buluyor. Almanyaya da gidebilmek için satacak, savacak ve parasını aracıya verecek halim yok.

İşsizliği nasıl yenmeli ağabeyler? Bir ben olsam... Ben akran seksenden fazla tanıdık var hergün iş peşinde birbirimizi görürük. İstasyonda çalışmak da yok eskisi gibi. Fabrikaya girmek işi de zor, zordu ya. Şimdi daha da zor. Üç haftadır etin ne çiyisini, ne pişmişini evimiz görmedi. Adak için kurban kesen mi kalmadı, bizi fakir sanıp gönderen de mi kalmadı ne? Ekmek, kuru kuru salatalık bir de tomatos... Cami duvarı dibinde yiyip yatacak zamanı buluyok. Fakat bir pişmiş yemek yemek, lokantaya girmek bize kısmet olmayacak. Bir zebze, bir pilav yenseymiş yedi sekiz lira vermeliymiş. İki öğün böyle yesek on altı lirayı nereden bulalım ki? On altı liralık yemek bize göre değil. İş bulmak da çaresiz olmuyor. Dediğiniz doğru ağabey: pahalılık kol geziyor. Bir de işsizliği önlemeleri için yazsanız. Dinleyen olur mu ki? Heppinize hörmetler.

nu, huzurunu, yaşam sevincini de elinden almaktır. İşsizlik sadece ekonomik bir veri değil, on milyonlarca insanın yaşadığı bir toplumsal yıkımdır. Ve bu düzen sürdükçe işsizlik de sürecek. Bu yüzden işsizliğe karşı mücadele bu sömürü düzenine yani kapitalizme karşı verilen bir mücadeledir!

Biz işçiler bir araya geldiğimizde, örgütlü olduğumuzda haklarımızı koruduk, çoğalttık. Ama mücadele zayıfladığında, örgütsüzlük arttığında o haklar birer birer elimizden alındı. Bugün yaşadığımız tüm bu sorunlar, bu geri çekilmenin bir sonucudur. Çözüm, yeniden birleşmekte, yeniden örgütlenmekte ve yeniden sınıfa ayağa kalkmaktadır! ■

sınıfının neden olduğu sorunları el ele veren, bilinçlenen ve örgütlenen işçiler çözebilir. Sömürü ve zorbalığın olmadığı bir dünyayı işçi sınıfının uluslararası mücadelesi inşa edebilir. İnsanlığı boğan sömürü pisliğini inanıyoruz ki işçilerin ortak mücadelesi temizleyecek.

"Ben yine söylüyorum aynı şarkıları

Döndürmedi rüzgâr beni havada yaprağa,

Ben kattım önüme rüzgârı...

Ve sen ki en yıkılmazları yıkabilirsin,

Gözüme bakabilir

Elimi sıkabilirsin...

Ve sen ki...

Sen,

Benim ilk çocuğum, ilk hocam, ilk yoldaşım

19 yaşıyım." ■

Dünya Meydanlarında Milyonların Sesi

İşçi sınıfının dayanışması ve mücadelesi sınır tanımaz

Ekim 2023'ten bu yana Filistin halkına yönelik katliamını sürdüren İsrail devleti, şimdi de İran'a saldırarak savaşı yeni cephelerle büyütüyor. Batılı egemenlerin desteğiyle yürütülen bu savaş şimdiye kadar on binlerce masum insanın canını aldı, milyonlarca insanın yaşamını sarstı. Tüm dünyanın gözleri önünde yaşanan bu kahredici olaylara, bu katliamlara karşı kapitalist devletler sözde kınama açıklamaları yaptılar. Timsah gözyaşları döktüler. Ama İsrail'le her türlü ekonomik ve politik ilişkiyi sürdürmeye devam ettiler, ediyorlar. Madalyonun bir yüzünde bu gerçek varken diğer yüzünde ise neredeyse iki yıldır aralıksız Filistin halkıyla dayanışma eylemleri düzenleyen, emperyalist savaşa tepkilerini dile getiren, hem İsrail'i hem kendi devletlerini protesto eden emekçiler var. Dili, dini, kültürü farklı olsa da tüm dünyadan işçiler, sınıf kardeşlerine sahip çıkıyor, grevler, boykotlar, kitlesel eylemler örgütleyiyorlar.

Geçtiğimiz günlerde İsrail güçlerinin Gazze'ye yardım götüren Madleen gemisini kaçırmayla artan protesto ve dayanışma eylemlerinde işçi ve emekçiler bir kez daha "dayanışma sınır tanımaz" sloganını yükselttiler. Dünya işçi sınıfının uzun zamandır sürdürdüğü ve Haziran ayında da devam eden bu kararlı mücadele, egemenleri kimi noktalarda geri adım atmaya, İsrail politikalarını gözden geçirmeye ve emekçilerin taleplerine cevap vermeye zorluyor.

İsveç, İtalya, İngiltere, Fransa, Kanada, Hollanda, Belçika, Avustralya ve daha pek ülkede kamu binaları, parlamentolar, üniversite kampüsleri ve limanlar eylem alanına dönüştü. Kimi yerlerde liman işçileri greve giderken, kimi şehirlerde hükümet binaları kuşatıldı. İngiltere'de işçi hareketinin baskısıyla hükümet, İsrailli bazı bakanlara yaptırım uygulamak zorunda kaldı; mal varlıklarını dondurdu, seyahat yasağı getirdi. Benzer

şekilde limanlarda gemilere yüklemenin durdurulması, silah sevkiyatını sekteye uğrattı. Üstelik işçiler siyasi grevlerle gerçekleştirdikleri bu eylemlerde işten atma saldırılarına, baskılara rağmen geri adım atmadılar.

Dünya genelindeki bu protestolarda yükselen sloganlar, farklı dillerde dile gelse de işçi sınıfının ortak taleplerini ve mücadelesini ortaya koyuyor. **İsrail'le askeri ve ticari ilişkilerin derhal kesilmesini, Gazze'ye yönelik ablukaya son verilmesini, insani yardımların engelsiz biçimde ulaştırılmasını, Filistin'e yönelik saldırıların durdurulmasını ve İsrail'e uluslararası yaptırımların uygulanmasını** istiyor milyonlar.

Savaş cephelerinin genişletilmeye çalışıldığı bu dönemde, barış cephesinin büyümesi emekçilerin uluslararası mücadelesi ve dayanışmasıyla mümkündür. Dünyanın dört bir yanında "Filistin için özgürlük, hepimiz için adalet" şiarının yükseldiği bugün, dünya işçi sınıfının önünde duran tarihsel görev kapitalist düzene karşı mücadeleyi büyütme, Dünyaya gerçek barışı ve adaleti, barışa, doğaya, insana düşman bu düzene karşı büyütülecek örgütlü mücadele getirecektir. Yüreği savaşın alevleri ortasında kalan emekçilerle çarpan dünyanın işçi ve emekçileri, emperyalist savaşa karşı enternasyonal dayanışma ateşini yaktılar. Sınırları aşan bu dayanışma ve mücadele ateşi, savaşların müsebbibi kapitalist düzeni yıkana kadar, dünya işçi sınıfının bağrında yanmaya devam edecek.

ABD'de milyonlar meydanlarda: "Taç Yok, Taht Yok, Kral Yok!"

ABD'de işçi ve emekçiler, yeniden başkan seçildiğinden beri kitlesel protesto gösterileriyle Trump'a ve kurduğu hükümete karşı tepkilerini dile getiriyorlar. Trump ve Hükümet Verimliliği Bakanlığı'nı verdiği Elon Musk'ın ilk icraatları kamu bütçesinin kısılması, işten çıkarmalar, demokratik haklara saldırılar ve göçmen karşıtı politikaların devreye sokulması oldu. Bir yandan da emperyalist

savaşı körüklüyor, dünya halklarının her gün yeni bir acı yaşamasına neden oluyorlar. **Ancak her şey karşıtıyla vardır. Baskı ve zorbalık varsa, ona isyan eden, karşı-sında mücadele eden de mutlaka olur.** ABD işçi sınıfı bu tarihsel gerçeği bir kez daha doğrularcasına Trump'ın her türlü bastırma çabasına rağmen yeniden ve her defasında daha güçlü şekilde meydanlara akıyor.

Ocak ayında Trump'ın seçimi kazanmasının ardından ilk olarak "Halkın Yürüyüşü" adıyla protesto gösterileri düzenlendi. 350'den fazla noktada gerçekleştirilen protesto gösterilerinde, seçim vaatleriyle ABD'li emekçilere kan kusturacağını baştan gösteren Trump, milyonlar sefalet içinde yaşarken her geçen gün zenginleşen milyarderler, göçmen düşmanlığının kışkırtılması ve faşist yükseliş protesto edildi. Şubat ayında da bu protestolar devam etti. Trump'ın işçi ve göçmen düşmanı politikalarını devreye sokmasıyla birlikte Nisan ayının başında "Elini Çek" protesto gösterileri düzenlendi. **"Demokrasi-den, haklarımızdan, göçmenlerden elini çek!"** sloganlarıyla 1300'den fazla noktada yüzbinlerce emekçi bir araya geldi. Sendikal haklara yönelik saldırıları protesto etmek için sendikalar da protesto gösterilerine katıldı.

Haziran ayının başında Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza Kurumu (ICE) tarafından California eyaletinin Los Angeles kentinde göçmenlerin yoğun olduğu işçi sınıfı mahallerinde düzenlenen baskınlar ve göçmen işçilerin gözaltına alınması ülke genelinde bir protesto dalgası yarattı. Günlerce süren protesto gösterileri otuzdan fazla şehre yayıldı. Trump'ın göçmen karşıtı politikalarının diktatörlüğün bir ifadesi olduğu vurgulandı. **“Asıl Düşman Göçmenler Değil, Milyarderler”**, “Sınır Dışı Etmeyi Durdurun” , “ICE’ye Hayır!” yazılı dövizler taşındı. Trump’ın binlerce Ulusal Muhafızı şehre yığması emekçileri daha da öfkelendirdi. Olağanüstü hâl yetkilerini kullanan Trump, yerel yönetimin “yeterli önlem almadığı” gerekçesiyle, gösterileri bastırmak üzere şehre 4 binin üzerinde Ulusal Muhafız askeri ve 700 deniz piyadesi gönderdi. Ancak bunlar da emekçilere geri adım attıramadı.

Trump'ın doğum günü olan ve ABD ordusunun 250. yılı nedeniyle bir askeri geçit töreni organize edilen 14 Haziranda ise emekçiler “Kral Yok!” sloganıyla 2 binden fazla noktada protesto gösterileri düzenledi. Milyonlar olup meydanları doldurdu. **“Taht Yok, Taç Yok, Kral Yok!”** diye haykıran milyonlarca emekçi ülkenin hatta dünyanın efendisi gibi davranan, kendisine karşı yükselen muhalefeti susturmaya girişen Trump'a ve egemenlere meydan okuyor. İnsanlığın mücadeleye kazandığı haklardan vazgeçmeyeceklerini, tarihin tekerleği ileri doğru dönerken, insanlığı geriye götürmeye çalışan bugünün krallarına, sultanlarına, beylerine izin vermeyeceklerini gösteriyorlar. Bir yandan gasp edilmek istenen haklara sahip çıkarken, ekonomik krizin bedelini ödemek için mücadele ederken, diğer yandan Filistinli işçi ve emekçilerle dayanışma gösteriyor, **“İran'da savaşa hayır”** diyorlar. Trump'ın anti demokratik uygulamalarına, göçmen düşmanlığına karşı “Diktatöre Hayır!”, “Tebaa Değil, Yurttaşız” sloganlarını haykırıyorlar. ABD'li emekçilere birçok farklı ülkeden emekçiler de destek verdi. İngiltere'de, Almanya'da, Fransa'da, Portekiz'de ve daha birçok Avrupa ülkesinde emekçiler “Kral Yok” eylemlerine destek için alanlara çıktılar.

Tüm dünyada egemenler demokratik hak ve özgürlüklere yönelik saldırılarını arttırıyorlar. Baskıcı ve anti-demokratik uygulamalara hız veriyorlar. İşçi ve emekçiler sefaletle itilirken sermaye sahipleri ihya ediliyor. Emperyalist savaş körükleniyor, dünya halklarına her gün yeni acılar yaşatılıyor. Emperyalist ABD dünyayı cehenneme sürükleyen bu politikalarda başat rol oynuyor. Emperyalist savaşları durdurmanın, ekonomik krizin bedelini ödememenin, hak ve özgürlükleri korumanın, otoriter rejimlere, diktatörlere son verebilmenin tek yolu işçi sınıfının birlik olup mücadele etmesinden geçiyor. Başka halkların acılarını sahiplenen, göçmen işçilerle dayanışma gösteren, haklarının gasp edilmesine sessiz kalmayan ABD'li işçi ve emekçiler tüm dünya işçi sınıfına örnek bir mücadele sergiliyor. ■

İşçiler, Emekçiler, Emekliler Sefalet Dayatmasına Karşı Mücadele Ediyor

Mayıs ayında açlık sınırı 25 bin lirayı, yoksulluk sınırı 81 bin lirayı, tek kişinin yaşama maliyeti ise 32 bin lirayı aştı. İşçiler, emekçiler eriyen ücretlerinin en az enflasyon kadar arttırılmasını ve üstüne refah payı eklenmesini bekliyor. Siyasi iktidarın aylardır teklif vermeyerek oyaladığı 600 bin kamu işçisi, 2002 yılında asgari ücretin 5,5 katı olan, bugün 1,8 katına gerileyen maaşlarındaki kaybın giderilmesini talep ediyor.

Tez-Koop-İş Sendikası, 2025 yılı kamu kesimi toplu iş sözleşmeleri çerçeve anlaşma protokolünün bir an önce imzalanması ve işçilere alın terinin karşılığının verilmesi talebiyle 14 Mayıs'ta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı önünde kitlesel basın açıklaması gerçekleştirdi. Büro Emekçileri Sendikası Türkiye genelinde birçok ilde eş zamanlı basın açıklamaları yaparak Ağustos ayında başlayacak 2026-2027 toplu iş sözleşmesi sürecine dair taleplerini açıkladı.

Tüm Emeklilerin Sendikası 28 Mayıs'ta Türkiye genelinde düzenlediği eylemlerle gerçeği yansıtmayan enflasyon hesaplamaları ile emeklilerin açlığa mahkûm edilmesini protesto etti.

Mayıs ayında Petrol-İş'in örgütlü olduğu çeşitli fabrikalarda grevler başladı. 13 Mayıs'ta İzmir Menemen ve Çiğli'de TPI Compozit, 21 Mayıs'ta Adana ve Mersin'de Toros Tarım, 22 Mayıs'ta Kocaeli Dilovası ve İzmir Çiğli'de DYO Boya, 27 Mayıs'ta İstanbul Tuzla'da Reckitt Benckiser işçileri greve çıktı. Petrol-İş Sendikası Gebze Şubesi'nin örgütlü olduğu Kocaeli Çayırova'da bulunan Portakal Plastik ve Porvil fabrikalarında da işçiler 7 Mayıs'ta greve çıkmıştı. Grev, 3 Haziranda kazanımla sonuçlandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesine ait İZELMAN, İZENERJİ ve Egeşehir'de çalışan Genel-İş üyesi yaklaşık 23 bin işçinin 29 Mayıs'ta TİS görüşmelerinde belediye yö-

netiminin düşük zam dayatmasına karşı ve eşit işe eşit ücret talebiyle başlattığı grev 4 Haziranda sona erdi. Grev boyunca işçilerin tembel olduğu, çok yüksek ücret istediği gibi yalanlarla hak arama mücadelesi karalandı, grev itibarsızlaştırılmaya çalışıldı. Ama işçiler yılmadı.

İzmir/Dikili'de DİSK/BTO-SEN üyesi Queen Tarım işçileri taciz, mobbing ve sendikal baskılara karşı İstanbul ve Dikili'de çeşitli eylem ve basın açıklamaları gerçekleştirdi. 10 Aralıktan beri grevde olan Temel Conta işçileri 22 Mayıs'ta fabrika önünde, 13 Haziranda Bayraklı Adliyesi önünde kitlesel basın açıklamaları gerçekleştirerek işverenin grev kırıcı uygulamalarını ve saldırgan tutumunu protesto etti. DİSK/Basın-İş üyesi KRT çalışanları Mart ayından bu yana ödenmeyen ücret ve sosyal hakları için 4 Haziranda iş bırakarak direnişe başladı. İşçilerin 8 Haziranda İstanbul Maslak'ta yer alan kanal binası önünde düzenlediği buluşmaya UID-DER'li işçiler de katıldı. İstanbul Şişli Belediyesinde kayyum yönetimi tarafından ücretleri ve alacakları ödenmeyen, hafta sonu izinleri gasp edilen Genel-İş üyesi işçiler, belediye önünde eylemler yaparak haklarını talep ediyor.

KESK Ankara Şubeler Platformu ve emekten yana siyasi partiler 11 Haziranda, ABD Büyükelçiliği önünde yaptıkları eylemle siyonist İsrail devletinin Filistin halkına uyguladığı soykırımı ve Türkiye'de siyasi iktidarın İsrail ile sürdürdüğü ticareti protesto etti.

14 Haziranda Ankara'da düzenlenen "Büyük Engelli Buluşması"nda bir araya gelen yüzlerce engelli, haklarının ellerinden alınmasına karşı öfkelerini ve taleplerini haykırdılar. DİSK, 16 Haziranda Bölge Temsilciliklerinin olduğu illerde ve İstanbul'da Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda 15-16 Haziran Direnişini anma etkinlikleri düzenledi. ■

Grev Hakkımıza Sahip Çıkalım!

İzmir Belediyesinde çalışan yaklaşık 23 bin işçinin 29 Mayıs'ta başlayan ve 7 gün süren grevi yoğun bir kara propagandaya maruz kaldı. Belediye işçileri aşağılandı, tembel olmakla, çok yüksek ücret istemekle, hatta "vatan haini" olmakla suçlandı. Grev CHP'li belediyede yapıldığı için işçiler iktidarın ekmeğine yağ sürmekle itham edildi. "Mühendisler, öğretmenler, profesörler bu kadar maaş almıyor", "her yer çöplerle doldu, bu grev insan sağlığını tehdit ediyor" gibi karalamalarla düşmanlaştırıcı bir dil kullanıldı. Grev kırılcılığı "İzmir halkının dayanışması" olarak meşrulaştırılmaya çalışıldı. İşçilerin büyük bir kısmının sınıf bilincinden yoksun olması, örgütsüzlüğü ve siyasi iktidarın yıllarca yürüttüğü yapay kutuplaştırma politikası nedeniyle bu kara propaganda büyük ölçüde etkili de oldu.

Biz işçiyiz; dilimiz, dinimiz, memleketimiz ne olursa olsun aynı sınıfın evlatlarıyız. Bu gerçeği kavırsak her şeye sınıfımızın penceresinden bakabilir, böylece patronlar sınıfının ve düzen siyasetçilerinin tuzaklarına düşmekten kurtulabiliriz.

Mayıs ayında açlık sınırının 25 bin lira, yoksulluk sınırının ise 81 bin liranın üzerinde olduğu açıklandı. Buna göre 22 bin liralık asgari ücret, dört kişilik bir ailenin sadece karnını doyurmasına bile yetmiyor. Ama kendisine muhalif diyen tuzu kurular, düzen siyasetçileri belediye işçilerinin yoksulluk sınırında ücret istemesine düşmanca yaklaşıyorlar. Demek ki asgari ücreti gerçekte az bulmuyorlar, yalnızca siyasi çıkarları gereği asgari ücreti eleştiriyorlar. Yoksulluk sınırında bir ücreti ise asla hak etmediğimizi düşünüyorlar. Bizim de onlar gibi düşünüp sefalet dayatmasını kırmak için mücadele eden sendikacı, örgütlü işçilere öfke duymamızı istiyorlar.

Oysa **sorun belediye işçilerinin "yüksek ücret" talep etmesi değil Türkiye'de ücretlerin çok düşük olması, işçilerin hak arayışının şiddetle bastırılmasıdır.** Kendi sınıfının penceresinden bakan bir işçi, sektör fark etmeksizin düşük ücret dayatmasına, demokratik ve sendikacı hak gasplarına karşı verilen her mücadeleyi destekler. Belediye işçilerinin grevini haksız bulmak sendikacılığın anlamsızlaştırmak, grev hakkını yok saymak, işçilerin örgütlenme ve mücadele etme hakkına karşı olmak demektir. Milyonlarca emekçiye dayatılan yoksulluğu, sefaleti, örgütsüzlüğü kabul etmek demektir.

Grev, işçilerin üretimden gelen güçlerini kullanmasıdır. İşçiler greve çıktığında fabrikalarda üretim, belediyelerde, kamu kurumlarında hizmet durur. Üretimin devam ettiği, hizmetlerin aksamadığı bir grevin zaten anlamı yoktur. Grev hakkının yasak olduğu yıllarda işçilerin çok anlamlı bir sloganı vardı: "Grevsiz sendika, silahsız askere benzer!" Uzun yıllar grev hakkını elde etmek için mücadele eden işçiler, bu yasağı 1963'te Kavel işçilerinin mücadelesiyle deldiler, dişle tırnakla mücadele ederek yasalara grev hakkını yazdırdılar. Ama bugün çok sayıda işçi kendi sınıfının tarihini bilmediği için grev hakkını gözü gibi korusu gerektiğinin farkında değil.

Türkiye işçi sınıfı 1960-1980 yılları arasında çok büyük mücadeleler verdi, demokratik hak ve özgürlüklerini, sendikacı haklarını genişletti. 12 Eylül 1980'de askeri faşist darbe yapan egemenler, işçi sınıfını patronlar karşısında savunmasız ve zayıf hale getirdiler, mücadele geleneğinin geleceğe taşınmasını engellediler. Sendikalar kapatıldı, işçi sınıfının örgütleri dağıtıldı, grevler yasaklandı, öncü işçiler işten atılarak kara listelere alındı. Daha sonra sendikalar yeniden açıldı ama bu kez sendikalar kanunu işçilerin aleyhine olacak şekilde değiştirilmişti. Öte yandan bu baskıcı dönemde işçi sınıfının toplumsal hafızası ve mücadele bilinci hedef alındı. **Grev, işçilere hak arama aracı olarak değil, "kargaşa" ve "suç" olarak belletildi. Böylece 1980 sonrasında demokratik hak bilinci, sınıf dayanışması zayıflatılmış, sınıf kimliği unutturulmuş kuşaklar yetişti.** Yalnızca dayanışma grevleri, siyasi grevler değil toplu sözleşme grevleri bile unutturuldu. Düşünün ki 30 yıllık sendikacı fabrikalarda bile bugün işçiler ilk kez greve çıkıyor. Bütün bunlar bugün İzmir grevi üzerinden yürütülen kara propagandanın neden etkili olduğunu açıklamıyor mu?

Sınıf kimliğiyle hareket eden bir işçi, grevin demokratik hakkı olduğunu bilir, "özel sektörde grev yapılır ama kamu sektöründe yapılmaz" gibi yalanlara kanmaz. CHP'nin ya da herhangi bir siyasi partinin çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarının önüne konulmasına izin vermez. Sendikaların burjuva siyasetin dışında, işçi sınıfının siyasetini merkezine alan örgütler olması gerektiğini bilir. **Greve sahip çıkmak kimliğimize, saflarımıza sahip çıkmaktır. ■**

Yıkanan Eller, Hayatları Kurtulan Anneler ve Geleceğimiz

Modern tıbbın temel kurallarından biri elleri çok iyi yıkamak, el hijyenine dikkat etmektir. Peki, **el yıkanmanın bile geçmişte mücadele konusu olduğunu biliyor muydunuz?**

Ignaz Semmelweis, 1840'lı yılların sonunda, Viyana'daki bir kadın doğum kliniğinde çalışan genç bir doktordur. Çalıştığı klinikteki bir bölümde lohusa humması nedeniyle ölümlerin artması dikkatini çeker. Bunun nedenini merak eder ve araştırmaya başlar. O bölümde çalışan hekimler başta olmak üzere dönemin önde gelen hekimlerinin çoğu, bunun nedenini "kötü hava koşullarına", "o bölümün üzerinde bir uğursuzluk olduğuna" ya da "kadın doğasının zayıflığına" bağlarlar. Ancak Semmelweis, bu bilimsellikten uzak iddiaları dikkate almaz; gece gündüz çalışır, gözlem yapar. Bir gün talihsiz bir olay yaşanır: Bir hekim, otopsi sırasında neşterle kendisini keser ve kısa süre içinde lohusa kadınlarla aynı şekilde yaşamını yitirir. Semmelweis böylece bu hastalığın bulaşıcı olduğunu anlar. Gözlem yapmaya devam eder ve ölen hastaların otopsisini yapan doktorların otopside hemen sonra girdiği doğumlarda anne ve bebek ölümlerinin daha çok olduğunu görür. Ölen hastaların yataklarına yatan, çarşaflarını kullanan hamile kadınların öldüğünü görür.

Semmelweis, bunun üzerine doğumlara girmeden önce bulaşıcılığın yayılmasını engellemek amacıyla yöntemler geliştirir. Yatakların ve çarşafların değiştirilmesini sağlar. Doktorlara doğum öncesi ellerini kireçli suyla yıkamalarını önerir. Sonuç olarak çok kısa sürede ölüm oranları yüzde 90 azalır. Ancak bu başarı takdirle değil, küçümseme, hakaret ve saldırıyla karşılaşılır. Meslektaşlarına ellerinin kirli olduğunu söylemek hakaret sayılır, kimi doktorlar kireç kokusunu tiksindirici bulurlar, el yıkamayı reddederler. Semmelweis'in önerileri, dönemin otorite kabul edilen profesörleri tarafından görmezden gelir. "Mikrop" fikri reddedilir; bu buluş anneleri kurtarmasına rağmen "temelsiz" bulunur. Yaşlı doktorlar, kendilerinden daha genç birinden öğrenecekleri bir şey olmadığını ileri sürerler. Semmelweis artık "rahatsız edici" biri olmuştur. Rahatı bozulan ve ayrıcalıkları sarsılan "koca adamlar" ondan kurtulmak için fırsat ararlar.

Aynı yıllarda Avrupa'da halk ayaklanmaları yaşan-

maktadır. Semmelweis insanların demokratik taleplerini, demokratik hak ve özgürlükler elde etmek için mücadelelerini destekleyen biridir. Bu durum ona karşı kullanılır. Bakanlığa ihbar edilir, sözleşmesi yenilenmez, uygulamaları kaldırılır, yayın yapması yasaklanır. Hatta susmayı reddettiği için "deli" yaftası yapıştırılarak akıl hastanesine yatırılır. Fakat onun yöntemlerinin ne kadar etkili olduğunu görenlerin, bu yöntemleri uygulamakta ısrar edenlerin çabasıyla ölümünden sonra Semmelweis'e "annelerin kurtarıcısı" unvanı verilir.

Semmelweis'in yöntemlerine en büyük direnci gösterenler, kurulu düzenlerinin sarsılmasını ve ayrıcalıklarını kaybetmeyi asla kabul etmek istemeyenlerdi. Bu yüzden her türlü zorbalığa, baskıya ve iftiraya başvurdular. Günümüzde de kurulu düzenlerinin bozulmasını istemeyen irili ufaklı iktidar sahipleri, başka insanların yaşamını, çektiği acıları umursamadan hareket ediyorlar. "Bu böyle devam etmek zorunda değil" diyenleri "eski köye yeni adet getirmekle" suçluyorlar. **Egemenler gerçekleri dile getirenleri susturmaya, karalamaya ve yok saymaya çalışıyorlar. Onları "deli", hatta "vatan haini" ya da "terörist" ilan ediyorlar.** Çünkü bu seslerin, düzenin duvarlarını çatlatılabileceğinden korkuyorlar. Ama her şeye rağmen inandıkları gerçeklerin peşinden gitmekten vazgeçmeyen insanlar hep olmuştur, olacaktır. Böyle insanlar mücadeleleriyle sorunlara çare bulur, insanların acılarını dindirirler.

Bugün egemenler, yaşadığımız tüm sorunların kaynağının bu sömürü düzeni olduğunu gizlemeye çalışıyorlar. Haksız savaflara, yoksulluğa ve eşitsizliğe karşı çıkanlara saldırıyor; barışı savunmayı, eşitlik istemeyi, sömürsüz bir dünya düşlemeyi "suç" sayıyorlar. Akıllı ve vicdaniyle hareket edenleri hedef haline getiriyorlar. Semmelweis'in zamanında "mikrop vardır" demek delilikle bir tutuluyordu. Ama bugün mikropların varlığından eminiz. Aynı şekilde bugün sömürüden, savaştan, acılardan kurtulmak için kapitalizmin yıkılması ve yeni bir toplumsal düzen kurulması gerektiğini söyleyenler, bunun için mücadele edenler pek çok ithama maruz kalıyor. Ama bu durum gerçeği değiştirmiyor. **Tarih, tıpkı Semmelweis gibi yeni bir dünya için mücadele edenlerin haklılığını eninde sonunda ortaya çıkaracaktır. ■**

Mücadele Geleneğimizin İzinde: Bayrak Elden Ele

Zamanın çarkları döner, takvim yaprakları birer birer savrulur, yaşananlar birer birer unutulur. **Fakat bazı değerler, deneyimler vardır ki, kuşaklar değişse de yitip gitmez, çünkü onlara sahip çıkanlar, onları geleceğe taşıyanlar vardır.** İşçilerin mücadele örgütü UİD-DER, işçi sınıfının mücadele deneyimlerini, geleneğini geçmişten bugüne, bugünden geleceğe taşımaya devam ediyor. 1960-1980 arasında işçilerin o coşkulu grevleri, görkemli mitingleri, fabrika işgallerini nasıl ortaya koyabildiğini unutturmuyor. Bu yükselişin arkasındaki öncülerin, işçi sınıfının örgütlerini dağıtmak için düzenlenen 12 Eylül darbesine, baskılara direnenlerin birikimini bugüne taşıyor...

Bundan 19 yıl önce, 2006'da, Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihine kazınan 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişinin 36. yıldönümünde kuruldu UİD-DER. O gün küçük birer çocuk olan hatta henüz dünyaya gözlerini açmamış olan gençler var bugün aramızda, UİD-DER saflarında. Biz gençler, köklü bir mücadele geleneğinin parçası olmanın gururunu yaşıyoruz hep birlikte. **Bu gururun temelinde, bizden önce gelen işçilerin kararlılıkla sürdürdüğü mücadeleleri tanımaya, sahiplenmeye başlamış olmamız, bu geleneği geleceğe taşıyacağımızı bilmenin verdiği heyecan var.** UİD-DER'in içinde büyüyen ya da hayatlarının bir noktasında yolu UİD-DER'le kesişen gençler olarak kimimiz daha çocukken duyduk "işçi sınıfı" kavramını, kimimizse ilk sloganını bir işçi direnişinde haykırdı. Kimimiz de ilk kez 1 Mayıs'ta örgütlü bir kortejde yürürken büyük bir onurla taşıdık, "Gençliğin Yolu İşçi Sınıfının Yoludur" pankartını.

Yaşananlar ancak bir aktarıcısı varsa geleceğe bir deneyim olarak taşınır. İşçi sınıfının tarihsel birikiminden beslenen köklü bir geleneğin temsilcisi olan UİD-DER, Türkiye işçi sınıfının mücadele geleneğini biz genç kuşaklara aktarmaya devam ediyor. UİD-DER'in sahip çıktığı ve tüm çalışmalarında yaşatmaya, büyüterek ileri taşımaya çalıştığı geleneği kavramaya başladık, büyük bir özveriyle bugünlere taşınan mücadele bayrağına el veriyoruz şimdi. Ve bayrak taşımanın sadece mitinglerde kortejimizi kızıla boyayan flamaları dalgalandırmaktan ibaret olmadığını görüyoruz. Bayrak taşımak demek işçi sınıfının mücadelesini ilerletmek için canla başla çalışmak demektir. Örülecek duvara tuğla koymak, harca kum ol-

mak, ekilecek tohumu can suyu vermek, toprağı beslemek demektir. İşçi sınıfının çalışan evlatları olarak bu onurlu kavgaya yeni soluklar eklemek demektir. Bayrağı taşımak, geçmişten geleceğe uzanan mücadele zincirinin bir halkası olmaktır. Kopmasın ve geleceğe sağlam bir şekilde taşınınsın diye çaba göstermektir. İşte o zaman bu zincir her yaştan mücadelecisi işçinin kolektif rengini, deneyimini, üretken emeğini katmasıyla daha da güçlenir. Böylece geçmiş, nostalji olmaktan çıkar, bugünü ve geleceği şekillendiren bir geleneğe dönüşür.

Bugün tanıklık ettiğimiz tam olarak budur: İşçi sınıfının mücadelesi geçmişte donup kalmış bir fotoğraf karesi değildir, olmayacaktır da. Kapitalist sömürü yeryüzünden silinmediği sürece, bu mücadele akan bir nehir canlılığıyla durmaksızın ilerleyecektir. Biz de dâhil olmak üzere her kuşak kendi elleriyle bu nehri besleyecek; onu bulandırmadan, kirliletmeyen ve önüne çıkan engelleri aşarak akışını sürdürecektir. UİD-DER'in 19. yılına girerken geleneğimizin gücü, gençliğin boy veren mücadele ruhu, geleceğe olan inancımızı büyütüyor. Genç eller olarak, deneyimlerle işlenmiş bu mücadele bayrağını taşımayı sürdürürken, yalnızca geçmişin derslerini değil, geleceğe karşı duyulan sorumluluğu da yüreğimizde taşıyoruz. Biliyoruz ki ne kadar zorlu olursa olsun hedeflere birlikte mücadeleyle varılır, dünya işçi sınıfının mücadele bayrağı birlikte taşınır.

"Hep bir ağızdan türkü söyleyip
hep beraber sülardan çekmek ağı,
demiri oya gibi işleyip hep beraber,
hep beraber sürebilmek toprağı,
ballı incirleri hep beraber yiyebilmek,
yârin yanağından gayri her şeyde
her yerde,
hep beraber!
diye bilmek için..."

Sınıfsız, sömürsüz bir dünya hayalini gerçeğe dönüştürmek için, geleceği kendi ellerimizle kurmak için gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur. O güzel gelecek, gençliğin sömürüye, adaletsizliğe isyanını, yeni bir dünya kurmak için heyecanını gelenekle birleştirecek örgütlü işçilerin ellerinde yükselecek... ■

En Büyük Engelimiz Kapitalizmdir

UID-DER'le 1 Mayıs'a katılan bir engelli arkadaşımız, dünyada 1 milyar engelli olduğunu söyledi. Bu rakam 8 milyarlık dünya nüfusunun yüzde 12,5'ine denk geliyor. **Yani her 8 kişiden biri engelli!** TÜİK verilerine göre de Türkiye'de en az 10 milyon engelli var. Şaşırtıcı, değil mi?

Engellilik, bireyin doğuştan ya da sonradan meydana gelmiş fiziksel, zihinsel, duyuşsal veya gelişimsel farklılıkları nedeniyle, toplumsal, çevresel ya da iletişimsel anlamda yaşamını sürdürme ve topluma katılım süreçlerinde kısıtlılık yaşaması olarak tanımlanıyor. Pek çok insan engellerin sadece doğumdan kaynaklandığını düşünür. Oysa bu büyük bir yanılgıdır. Örneğin TÜİK'in 2011 göstergelerine göre 3-9 yaş gruplarında engelli oranı yüzde 2,3 iken; yaş ilerledikçe engellilik artıyor ve 75 yaş ve üstündeki kişilerde engellilik oranı yüzde 46,5'e çıkıyor. Hiçbir engeli olmadan doğan kişiler çalışma ve yaşam koşulları nedeniyle engelli bireylere dönüşüyor. Yüzde 99'u önlenilebileceği belirlenen iş kazalarına bakalım. Her gün en az 5 işçi iş kazalarında hayatından olurken çok daha fazlası da engelli işçi haline geliyor. **Demek ki çalışma ve yaşam koşulları sağlıklı ve güvenceli olsa engelli sayısı bu kadar çok artmayacaktı.**

Emperyalist savaş dünya nüfusu içindeki engelli sayısını katlayarak artırıyor. Savaşlar insanların toplu halde katledilmesine, sakatlanmasına ve göç yollarına düşmesine neden oluyor. Suriye, Libya, Ukrayna, Filistin'de öldürülen ve sakat bırakılan insanların sayısı milyonları buluyor. Mesela İsrail'in yerle bir ettiği Gazze'de geçtiğimiz Ramazan Bayramında oyun oynadığı parkın yakınlarına füze düşmesi sonucu sakatlanan 8 yaşındaki Filistinli kız çocuğu Rihab felç nedeniyle bugün ne oyun oynayabiliyor ne de hareket edebiliyor. Trump gibilerse daha ölenlerin kanı kurumadan, sakatlananlar iyileşmeden Gazze'yi rant kapısı yapmanın derdine düşüyor.

Peki ya doğa olayları? Kocaeli, İstanbul, Elazığ, Van ve son olarak 11 kenti yerle bir eden Maraş depremlerinde yüzbinlerce insan öldü, çok sayıda kişi sakat kaldı. Ne var ki Sağlık Bakanlığı depremler nedeniyle kaç kişinin engelli kaldığı bilgisini paylaşmıyor. Hatay'da depremden sonra engelliler aylarca çadırlarda yaşamaya çalıştılar. Daha sonra kendileri için yapıldığı söylenen konteynır kente

geçtiklerinde hiçbir şeyin engellilere göre dizayn edilmediğini gördüler. Konteynırlardaki mutfaklar, tuvaletler, kapı eşikleri engelliler için uygun değildi. Bozuk yollar engellilerin dışarı çıkmasını engelliyordu. Buna rağmen konteynır kent içinde bir market dahi yoktu. Bu yıkımın nedeni sermayenin ve siyasi iktidarın yağmacı enkaz düzeniydi. Diğer yandan güvenlik tedbirleri ve tatbikatlar bakımından engelli insanlar düşünülüyor. Acil bir durumda engellileri sesli ve görsel uyarılarla yönlendirecek, tahliyelerini sağlayacak yöntemler uygulanmıyor.

Türkiye'de engelliler söz konusu olduğunda egemenlerin zihniyetinin ne denli ilkel olduğu bir kez daha açığa çıkıyor. Engelin düzeyinin tespit edilmesinde oranlarla keyfi olarak oynanıyor, engellilerin emekli aylığı hesaplaması değiştiriliyor. Kocaeli Üniversitesi Rektörü engelli tuvaleti isteyen öğrenciye "tuvalet için sponsor, bağış bulmasını" istiyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı "Engelsiz İŞKUR Platformu" hayata geçirdiklerini duyuruyor fakat sitenin kendisi engelliler için ulaşılabilir değil. Didim Devlet Hastanesinde kısmi görme engelli laboratuvar çalışanına görsel dikkat gerektiren "idrar mikroskopisi" görevi verilerek mobbing uygulanıyor. Isparta'da Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünde çalışan engelli kadına Müdür Yardımcısı "Devlet sizin gibileri atayarak hata yapıyor, yürü git" diyerek hakaret ediyor. 2023 yılında engelli öğretmen ataması kura çekiminde Erdoğan, kura çıkan engelliye sırtarak "sen pek engelliye benze miyorsun, engelli misin?" diye sorup dalga geçebiliyor. Bu zihniyetin daha beter örneklerini çalışma ve yaşam alanlarında her an görmek mümkün. Çünkü çürüyen ve yozlaşan baskıcı düzen engelli insanları hor görüyor, aşağılıyor. Bir insanın engelli olmasının onun sokağa çıkmasına, seyahat etmesine, çalışmasına kısacası toplum içinde hayatını rahatça sürdürmesine mani olduğunu düşünüyor. **Ancak bu düzen hem engelli sayısını artırıyor hem sosyal hayatı kısıtlıyor hem de yaşamdan kopardığı engellileri küçümsüyor. Yani engellilerin önündeki tek engel olmayı sürdürüyor.**

Engelli işçilerin, kadınların ve gençlerin kısacası hepimizin tek güvencesi sömürü düzenine karşı ortak mücadeledir. ■

Bu ay Emek Şiirleri köşemiz çocukların kaleminden dökülen dizelere ayrıldı. 1979'da Maden-İş Sendikasının düzenlediği "Ben bir emekçi çocuğuyum" konulu yarışmaya şiirlerini gönderen işçi çocuklarının dizelerine. DİSK, dönemin mücadeleci sendikalarının, mücadeleci sınıf sendikacılığı geleneğini benimseyen Maden-İş'in öncülüğünde kurulmuştu. Maden-İş, sadece işçileri değil, ailelerini, çocuklarını da bilinçlendiriyordu. O çocuklar işçi sınıfının evlatları olarak yetişiyorlardı. Bu nedenle barış ve kardeşlik istiyor, barış ve kardeşliğin şiirlerini yazıyorlardı. Gazze'den İran'a savaşın yayıldığı, Ortadoğu'nun kan gölüne döndürüldüğü bir dünyada barış ve kardeşlik isteyenler birlik olmalı, sömürüye, emperyalist savaşa karşı örgütlenmeyi seçmeli. Çocukların düşleri gerçek olsun diye.

Barış'a Doğru

Bir haber yayıldı
Savaş olacaktı
Zalim bir illet başlayacaktı
Babam sakat
Abim ise gencecik
Abimi askere alacaklardı
Annemse yaşlı
Annemi seviyorum
Babam abimi de
Ya savaşta babam abim ölürse

Abim savaşta düşmanla vuruşacaktı
Benim gibi çocukları
Onların annelerini ve babalarını da
Düşman diye vuracaktı
Ben o çocuklarla oynamak istiyorum
Ama askerler onları öldürecekmiş
Niçin öldürüyorlar?
Niçin vuruşuyorlar?
Niçin BARIŞ İÇİNDE yaşamıyorlar?

Nail ŞENEL, 9 yaşında
Babası DİSK Genel-İş üyesi

Güvercin

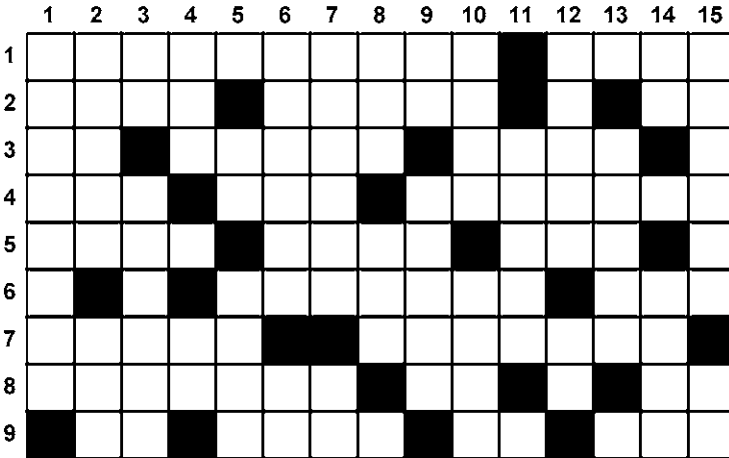
Güneş doğarken bu sabah
Mavi bir kuş kondu pencereye
Penceremizde açtı kanatlarını
Barış Barış diye haykırdı.

Güzel bir kuştı sevdim.
İnsana candan bir bakışı vardı
Sanki müjdelere getirdim dedi
Yorgun değildi güçlü idi.

Biz çocuklar yetim kalmayalım.
Savaş istemiyoruz Barış istiyoruz.
Güvercini sevdim güzel kuşum
Çocuklar mutluluğa koşun.

Tarık ÇALIŞKAN, 9 Yaşında
Babası UZEL işyeri baştemsilcisi

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- Bereketli Topraklar Üzerinde, Hanımın Çiftliği, Cemile gibi romanlarıyla işçi ve emekçilerin yaşamını konu alan, Nâzım Hikmet'le Bursa Cezaevinde hapishane arkadaşlığı da yapan yazar. Hem molla rejiminin baskılarıyla yönetilen hem İsrail saldırılarına maruz kalan Ortadoğu ülkesi.
- Bir şeyin en üstteki bölümü. Üzeri emayla kaplanmış olan. Sodyumun simgesi.
- Osmiyum elementinin simgesi. Sert ve sarımsı bir peynir. Haykırma, bağırma.
- Deniz kıyılarında oluşan ve yüzücüler için tehlike yaratan akıntı. Zaman kelimesinin sessizleri. Kasların rahat hareket etmesini sağlamak için yapılan egzersiz.
- Bayındırlık. İstanbul'da belediyeye bağlı toplu ulaşım hizmeti veren kuruluş. İspanya'da BASK bölgesinin bağımsızlığı için mücadele eden örgüt.

- Artırmak işi, tasarruf. Satrançta yenilgi.
- Yerküre üzerindeki herhangi bir nokta ile Ekvator arasındaki yayın açı değeri. Köktenci.
- Gerçeklik. Müzikte dördüncü nota. Utanma duygusu.
- Takımın kısaltması. Zarara uğrama tehlikesi. Bir bağlaç. Maksim Gorki'nin ünlü bir romanı.

Yukarıdan Aşağıya

- Siyasi iktidarın tek elde toplandığı, bireysel özgürlüklerin kısıtlandığı, muhalefetin bastırıldığı ve halkın yönetime katılımının son derece sınırlı olduğu yönetim.
- Fotoğraf, tasvir. Açık seçik olan.
- Motorların beygir gücünü ifade eden kısaltma. Patlayarak açılmış.
- Yunanistan'da bir futbol takımı. Yabancı.
- Çok karşıtı. Bir işte emir verme yetkisi bulunan kimse.
- Pakistan ve Hindistan arasında sık sık çatışmalara neden olan bölge. Boru sesi.
- Bir kimse ile birine gönderilen şey. Müzikte durak işareti.
- Yılan. Dingil sayısı fazla olan uzun kamyon.
- Dünyanın uydusu. Yanlar, taraflar.
- Gözlük yerine gözün üzerine doğrudan uygulanan mercek. Tanzimat'a kadar her türlü davaya bakan mahkemelerin başkanları (Tersi).
- Kansızlık.
- Alınması gereken ders. Bir harfin okunuşu.
- Tayın.
- En kısa zaman parçası, lahza. Meydan, saha.
- Mert olmayan. Eski Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı.

Önceki Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	S	I	R	R	I	S	Ü	R	E	Y	Y	A	A	D	
2	E	R	E	N		I	E	K	S	T	R	A	E		
3	R	A	K	A	M		A	V	K		O	R	A	N	
4	M	K	L		A	S	T	A	R		E	M	A	R	E
5	A	A	S	A	B	I		I	S	H	A	K		Y	
6	Y	E	M	I	S		K	A	B	I	L	L	A		
7	E	V		M	S		K	R	I	C	A	C	I		
8		R	A		S	E	K	S	E	K		E	M	S	
9	B	E	Y	N	E	L	M	I	L	E	L		A	Ş	I

Mücadele İçinde Dönüşenler: Derby'den 15-16 Haziran'a!

15 Haziran 1970 sabahı, İstanbul ve Kocaeli sanki sıradan bir pazartesiye uyanmış gibiydi. Ama sokaklar başka türlü fısıldıyordu. Fabrika bacaları susmuş, presler durmuştu. Ne kayışlar dönüyor, ne makine gürültüsü yükseliyordu. Henüz üç yıl önce kurulmuş olan DİSK'in kapatılmak istenmesine karşı işçiler üretimi durdurmuştu. Birikmiş öfke taşmıştı. O sabahtan itibaren iki gün boyunca, 150 binden fazla işçi sokaklara aktı. Sloganlar gökyüzünü yırttı. İşçiler ne asker barikatı dinlediler, ne polis. Yürüdüler üstüne üstüne! Kimi tornacıydı, kimi lastikçi. Kimi Karadenizliydi, kimi Çukurovalı. Bu sadece bir başkaldırı değildi; bir sınıfın kendi sesini bu topraklarda en gür duyduğu andı. **15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi bulutsuz gökte çakan şimşek değildi; mücadele içinde dönüşenlerin eylemiydi.**

Cumhuriyet tarihinin ilk otuz-otuz beş yılı, işçi sınıfının ekonomik, sosyal ve siyasal haklarından tamamen mahrum bırakıldığı ve baskı altında tutulduğu yıllardı. Yeni kurulan kapitalist işletmeler, ballı ihaleler ve teşviklerle, ucuz işçilikle palazlandırıldı. İşçi sınıfımız bu yıllar boyunca ne gerçek bir sendikalaşma hakkına, ne toplu sözleşme hakkına, ne de grev hakkına sahip olabiliyordu. Ege-menlerin amacı yerli sermayedar yaratmaktı. 1960'larla birlikte ise bıçak kemiğe dayandı, işçiler birlik oldu, hava işçiden yana döndü. İşçi sınıfımız bu süreçte pek çok hak elde etti. Mesela o yıllarda sendikacı bir işyerinde tekstil işçisi olan ÜİD-DER'li bir ablamız şöyle tarif ediyor kazanımlarını: "O kadar hakkımız vardı ki kazandığımız parayı nereye koyacağımızı bilemezdik."

Devran işçiden yana durduk yere dönmemişti. Zamanın ruhunu anlamak için dönemin simge fabrikalarından birinde, Derby Lastik fabrikasında yaşananları hatırlayalım. Kazlıçeşme'de bulunan Derby, o dönemde lastik sektörünün önemli fabrikalarından biriydi. 1960'lı yıllarda fabrikada ücretler çok düşüktü. Hemşericilik temelinde bölünmüş işçiler birbirine kırdırılıyordu. Sesini çıkaranlar işten atılıyordu. Hatta Derby patronu bir işçi sendikası kurdurmuş ve DİSK'e karşı işçileri zorla oraya üye yapmıştı. O yıllarda Derby Lastik fabrikasındaki işçilerle konuşuyor olsaydık, muhtemeldir ki pek çoğu kısa süre içerisinde tarihe geçecek bir eylemin örgütleyicisi olacak-

larına inanmazdı.

Derby işçileri 1968 yılının 4 Temmuz günü sendika seçme özgürlüğü için referandum talebiyle fabrikanın kapısını kaynaklayıp işgale başladılar. Ülke gündemine oturan Derby işgali daha bir haftasını doldurmadan, işçilerin talepleri kabul edildi. Bu eylem sayesinde işçiler sadece taleplerini değil, daha da önemlisi kendilerine güvenlerini ve birliklerini de kazanmışlardı. Fabrikada hemşericilik son bulmuş, işçiler mücadele içinde kardeşleşmişti. İşgal sonrası "Derby Gerçek" isimli bir fabrika gazetesi çıkarmaya başlayan işçiler, sendika üyesi olmanın yetmeyeceğini kavrayarak işçi sınıfının siyasal örgütlerine yönelmişlerdi. Öte yandan Derby'de yaşananlar orada sınırlı kalmadı. Derby işgalini 15-16 Haziran 1970'e dek peşi sıra Altınel Pres, Emayetaş, Kavel, Singer, Demirdöküm, Çelik Halat fabrika işgalleri izledi.

Tarih birbirine eklemlenen, iç içe geçen zincirin halkaları gibi uzanır. DİSK'i kapatmak isteyen patronların hevesini kursağında bırakan 15-16 Haziran'a, Derby ile başlayan fabrika işgalleri ebelik etmişti. Peki, 1967'de DİSK kurulmasaydı, fabrika işgallerini sağlayan o bilinç, o irade, o örgütlülük olabilir miydi? DİSK'in kurulmasında mücadeleciler sınıf sendikacılığını hayata geçiren Maden-İş'in rolünü nasıl yadsıyabiliriz? İşte böyle örülüdür işçi sınıfının tarihi! **Her büyük mücadele, kendinden öncekilerin toprağında kök salar.**

Bu tarih bize bir gerçeği en katıksız haliyle anlatıyor: İşçi mücadele içinde öğrenir, dönüşür ve yapar. **İşçi kitleleri sınıf mücadelesini grev çadırlarında, işgallerde, işyeri toplantılarında, örgütlenmelerde yani sınıf kardeşleriyle omuz omuza yürürken öğrenir.** Her mücadele, onu yalnızca haklarına değil, kendi sınıfına da yaklaştırır. Öğrendikçe dönüşür, dönüştükçe daha fazlasını yapar. Bu gerçeği bugünkü grev ve direnişlerde de görmek mümkündür. Mücadele okulundan geçerken işçiler, adeta başka insanlara dönüşürler. Kendilerini sadece bir mücadelenin değil, bir uyanışın ve dönüşümün de ortasında bulurlar. **Bugün bizlere düşen görev; Derby'nin kapısını kaynaklayan ellerin, 15-16 Haziran'da sokakları arşınlayan ayakların mirasını taşımak ve bu tarihsel zincirin yeni halkalarını örmektir. ■**